

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

14.9.2009

B7-0046/2009

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δήλωσης της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού

σχετικά με την ενεργειακή ασφάλεια

Johannes Cornelis van Baalen

εξ ονόματος της Ομάδας ALDE

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ενεργειακή ασφάλεια

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 26ης Σεπτεμβρίου 2007 με θέμα "Προς μία κοινή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική για την ενέργεια",
- έχοντας υπόψη τη διακυβερνητική συμφωνία μεταξύ Αυστρίας, Βουλγαρίας, Ουγγαρίας, Ρουμανίας και Τουρκίας σχετικά με το σχέδιο για τον αγωγό φυσικού αερίου Nabucco που υπεγράφη στις 13 Ιουλίου 2009 στην Άγκυρα,
- έχοντας υπόψη την εξαγορά από τη ρωσική εταιρεία πετρελαίου και φυσικού αερίου Surgutneftegaz ενός μεγάλου μειοψηφικού πακέτου μετοχών (21.2%) της συγγκριτικής πετροχημικής εταιρείας MOL, η οποία είναι μέλος του ομίλου Nabucco,
- έχοντας υπόψη το πρωτόκολλο συνεργασίας στον τομέα του φυσικού αερίου μεταξύ Ρωσίας και Τουρκίας που υπεγράφη στις 6 Αυγούστου 2009 στην Άγκυρα, σύμφωνα με το οποίο η Τουρκία παρέχει καταρχήν τη συγκατάθεσή της για την κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου South Stream και επιτρέπει στη Ρωσία να πραγματοποιήσει εργασίες επιθεώρησης του αγωγού στα τουρκικά χωρικά ύδατα,
- έχοντας υπόψη το μνημόνιο συνεννόησης που υπεγράφη στις 13 Ιουλίου 2009 μεταξύ 12 εταιρειών της ΕΕ για τη θέσπιση μιας βιομηχανικής πρωτοβουλίας DESERTEC με στόχο την ανάπτυξη του τεράστιου δυναμικού στον τομέα της ηλιακής ενέργειας στη Μέση Ανατολή και στη Βόρεια Αφρική,
- έχοντας υπόψη τη δεύτερη στρατηγική ανασκόπηση του τομέα της ενέργειας,
- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για την έκδοση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο και την κατάργηση της οδηγίας 2004/67/ΕΚ (COM(2009)363 τελικό),
- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για την έκδοση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με την ανακοίνωση στην Επιτροπή των επενδυτικών σχεδίων σε ενεργειακή υποδομή εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 736/96 (COM(2009)361 τελικό),
- έχοντας υπόψη την επικείμενη 15η Συνδιάσκεψη των Μερών (COP 15) στη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC) και την πέμπτη Συνδιάσκεψη των Μερών που αποτελεί τη Σύνοδο των Μερών στο Πρωτόκολλο του Κυότο (COP/MOP 5) που θα διεξαχθεί στη Δανία, και συγκεκριμένα στην Κοπεγχάγη από 7 έως 18 Δεκεμβρίου 2009,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 110, παράγραφος 2 του Κανονισμού του,

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενεργειακή ασφάλεια αποτελεί ζωτική συνιστώσα της συνολικής ασφάλειας, σταθερότητας και ευημερίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την οποία, ωστόσο, εξακολουθεί να μην υπάρχει νομική βάση στις Συνθήκες,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγωγές ενέργειας είναι σήμερα σημαντική και αναμένεται να αυξηθεί με βάση τα τρέχοντα δεδομένα,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι παρά την αρχική μείωση των τιμών του πετρελαίου και του φυσικού αερίου συνεπεία της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, οι τιμές της ενέργειας κινούνται τους τελευταίους μήνες ανοδικά, η δε βραδεία πρόοδος όσον αφορά τη στροφή σε πιο αειφόρα καύσιμα, η μείωση της παραγωγής από τις παγκόσμιες πηγές πετρελαίου και φυσικού αερίου και η συνεχιζόμενη αύξηση της ζήτησης θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ασφυκτικών συνθηκών στις αγορές ορυκτών καυσίμων και την αύξηση της εξάρτησης των καταναλωτριών χωρών από τις εισαγωγές,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά κράτη μέλη παρουσιάζουν υψηλή εξάρτηση από ένα μοναδικό προμηθευτή φυσικού αερίου και ότι η αυθαίρετη διακοπή της προμήθειας μπορεί να προκαλέσει σοβαρή κρίση, όπως συνέβη κατά τη διάρκεια της κρίσης μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας για το φυσικό αέριο στην αρχή του τρέχοντος έτους,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν διαθέτουν επαρκή φυσικά αποθέματα για να αντιμετωπίσουν συνθήκες κρίσης,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι λόγω της υφιστάμενης σήμερα και αυξανόμενης ενεργειακής εξάρτησης από πολιτικά ασταθείς περιοχές, οι προσπάθειες για τη διασφάλιση του ανεφοδιασμού σε εθνικό αποκλειστικό επίπεδο έχουν αποδειχθεί ανεπαρκείς και δεν εγγυώνται τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα όλων των κρατών μελών της ΕΕ,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ισχύοντα μέσα έγκαιρης προειδοποίησης αποδείχθηκαν ανεπαρκή όσον αφορά την πρόβλεψη της κρίσης του Ιανουαρίου 2009 σχετικά με το φυσικό αέριο,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αναμενόμενες απειλές στην ασφάλεια του ενεργειακού ανεφοδιασμού θα συνεχίσουν να υφίστανται ενόσω οι χώρες παραγωγής και μεταφοράς δεν εφαρμόζουν κοινούς και διαφανείς κανόνες, όπως αυτοί ορίζονται από τη Συνθήκη για τον Ενεργειακό Χάρτη και το Πρωτόκολλο Μεταφοράς,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια σημαντική στροφή προς ένα πολύ μεγαλύτερο μερίδιο ανανεώσιμων ενεργειών στο σημερινό ενεργειακό μείγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είχε μείζονες συνέπειες όσον αφορά τη μείωση της εξάρτησής της από τις εισαγωγές ενέργειας και θα βελτίωνε κατ' αυτόν τον τρόπο την ενεργειακή της ασφάλεια αφενός και θα την βοηθούσε να υλοποιήσει τη δέσμευσή της να μειώσει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά 20% έως το 2020 αφετέρου,
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης,

- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι παρά τη λήψη ορισμένων μέτρων, είναι απαραίτητο να θεσπισθεί μια γνήσια κοινή ενεργειακή πολιτική αναφορικά με τη ρύθμιση της εσωτερικής αγοράς και εξωτερικών πτυχών που θα λαμβάνει υπόψη τα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα όλων των κρατών μελών,
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι μία κοινή εξωτερική πολιτική στον τομέα της ενέργειας, βασισμένη στην αλληλεγγύη, στη διαφοροποίηση, στην ενότητα στην υπεράσπιση κοινών συμφερόντων, στην ενίσχυση της συνεργασίας με τις μεγάλες χώρες παραγωγής, μεταφοράς και κατανάλωσης ενέργειας, καθώς και στην προώθηση της αειφορίας θα δημιουργούσε συνέργειες που διασφαλίζουν τον εφοδιασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα ενίσχυε τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ικανότητα για την ανάληψη δράσης σε ζητήματα εξωτερικής πολιτικής και την αξιοπιστία της ως διεθνούς παράγοντα,
1. καλεί το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή στην ενεργειακή ασφάλεια και να αναλάβουν ένα ηγετικό στρατηγικό ρόλο στη διαμόρφωση μιας κοινής ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής για την ενέργεια, σύμφωνα με το αίτημα που διατύπωσε το Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του της 26ης Σεπτεμβρίου με θέμα την πορεία προς μία κοινή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική για την ενέργεια·
 2. χαιρετίζει τα μέτρα προς την κατεύθυνση της διαφοροποίησης και βελτίωσης της ενεργειακής ασφάλειας της ΕΕ όπως πρότείνει η Επιτροπή στη δεύτερη στρατηγική ανασκόπηση στον τομέα της ενέργειας· πιστεύει, ωστόσο, ότι απαιτούνται σαφώς προσδιορισμένες προτεραιότητες και ταχεία δράση προς την κατεύθυνση της εφαρμογής τους, παρέχοντας συγχρόνως πλήρη ενημέρωση στο Κοινοβούλιο·
 3. επαναλαμβάνει την επείγουσα ανάγκη στροφής προς μια εντατικότερη χρησιμοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας της ΕΕ προκειμένου να βελτιωθεί η ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ και να μπορέσει να επιτύχει τη δέσμευσή της για μείωση κατά 20% των αερίων θερμοκηπίου έως το 2020, ποσοστό που θα αυξηθεί στο 30% σε περίπτωση επίτευξης συμφωνίας στην Κοπεγχάγη·
 4. υπογραμμίζει το ρόλο της πυρηνικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως την εμπειρία τους στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας και να προωθήσουν δραστήρια την ελεύθερη ροή των πληροφοριών· τονίζει την ανάγκη να δοθεί επίσης προσοχή στα θέματα του εφοδιασμού με καύσιμα και στην ασφάλεια·
 5. τονίζει με έμφαση ότι η πρόοδος στη χάραξη μιας κοινής ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την έναρξη εφαρμογής της Συνθήκης της Λισαβόνας· υποστηρίζει τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία περιλαμβάνει μια ρήτρα ενεργειακής αλληλεγγύης και καθιστά την ενεργειακή πολιτική ζήτημα κοινής ευθύνης της ΕΕ και των κρατών μελών·
 6. θεωρεί ζωτικής σημασίας τη βελτίωση των διασυνδέσεων στο εσωτερικό της Ευρώπης προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και η ενεργειακή αλληλεγγύη· χαιρετίζει στο πλαίσιο αυτό τη συμφωνία για τη χρηματοδότηση των έργων υποδομής ως τμήμα του ευρωπαϊκού σχεδίου οικονομικής ανάκαμψης και την ιδέα να αποκτήσει η Ευρώπη ένα νέο ευρωπαϊκό υπερδίκτυο

ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου·

7. υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη της υλοποίησης στρατηγικών σχεδίων που αποσκοπούν στη διαφοροποίηση των προμηθευτών ενέργειας, ιδίως στο Νότιο Διάδρομο· τονίζει ότι ο αγωγός Nabucco πρέπει να αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ένα μέσο για τη διασφάλιση μιας ανεξάρτητης και διαφοροποιημένης παροχής φυσικού αερίου και χαιρετίζει τη διάθεση 200 εκατομμυρίων ευρώ για το σχέδιο Nabucco στο πρόγραμμα οικονομικής ανάκαμψης· υπογραμμίζει τη σημασία ενός γενικού καθεστώτος για την ανάπτυξη του διαδρόμου προκειμένου να συνδεθεί η ΕΕ με νέες πηγές φυσικού αερίου από τη Μέση Ανατολή και την περιοχή της Κασπίας και παροτρύνει τις επιχειρήσεις και τα κράτη μέλη να συνεργαστούν στενά με την Επιτροπή·
8. τονίζει ότι τα σχέδια για τους αγωγούς North Stream και South Stream αποτελούν σημαντικά μέσα για την αύξηση της παροχής φυσικού αερίου στην ΕΕ, πρέπει ωστόσο να αξιολογηθούν προσεκτικά υπό το φως περιβαλλοντικών επιφυλάξεων, οικονομικής βιωσιμότητας και συνολικής επίπτωσης στην εξάρτηση από ένα και μόνον προμηθευτή φυσικού αερίου·
9. καλεί την Επιτροπή να παράσχει πολιτική και νομική βοήθεια στις επιχειρήσεις που είτε συμμετέχουν είτε επιδιώκουν να συμμετάσχουν στην υλοποίηση στρατηγικών σχεδίων και να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην τυποποίηση συμφωνιών που υποστηρίζουν την ανάπτυξη των αγωγών·
10. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επεξεργασθούν μια κατάλληλη "ρήτρα αλληλεγγύης" που θα περιλαμβάνει όρους και διαδικασίες παρέμβασης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης λόγω διακοπής του ενεργειακού εφοδιασμού σε άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας·
11. ζητεί από το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να εξετάσουν με προσοχή κατά πόσον η έναρξη διαπραγματεύσεων για τον Ενεργειακό Χάρτη μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας θα μπορούσε να διευκολύνει το όλο πλέγμα της οικονομικής συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας·
12. χαιρετίζει την πρόταση κανονισμού σχετικά με μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο (COM(2009)363)· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αυξήσουν την αποθήκευση φυσικού αερίου με δυνατότητες γρήγορης αποδέσμευσης· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει την παροχή κατάλληλης οικονομικής βοήθειας στα κράτη μέλη που σχεδιάζουν να αυξήσουν το δυναμικό τους όσον αφορά την αποθήκευση φυσικού αερίου·
13. τονίζει ότι η ΕΕ πρέπει να προσέλθει σε στενό διάλογο με τους βασικούς προμηθευτές ενέργειας με στόχο να ενισχυθεί η ενεργειακή ανεξαρτησία και η ενεργειακή ασφάλεια ολόκληρης της ΕΕ, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στην αύξηση της αποδοτικότητας, την ισότιμη πρόσβαση στην αγορά, τη μη εισαγωγή διακρίσεων και τη διαφάνεια·
14. επαινεί την Επιτροπή για το έργο της σχετικά με την εντατικοποίηση του ενεργειακού διαλόγου, το οποίο είχε ειδικότερα ως αποτέλεσμα τη σύναψη σειράς μνημονίων συνεννόησης με τις όμορες χώρες της Ανατολής και τις χώρες της Κεντρικής Ασίας και

προσβλέπει στην επίτευξη μεγαλύτερης προόδου με τους νότιους εταίρους·

15. ζητεί να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες για την αντιμετώπιση δυνητικών προβλημάτων στον τομέα του ενεργειακού εφοδιασμού προκειμένου να αποφευχθούν μελλοντικές αναταραχές με την ενίσχυση, μεταξύ άλλων, της αποτελεσματικότητας του Δικτύου Ανταποκριτών Ασφάλειας σε Θέματα Ενέργειας (NESCO) και καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει επείγοντως τους υφιστάμενους μηχανισμούς έγκαιρης προειδοποίησης, το NESCO και άλλα μέσα που έχουν αποδειχθεί ανεπαρκή υπό το φως της ενεργειακής κρίσης Ρωσίας-Ουκρανίας το 2009·
16. υπενθυμίζει τη σημασία της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης από τρίτες χώρες· καλεί την Επιτροπή να ορίσει ένα δεσμευτικό στόχο για την ενεργειακή απόδοση στο προσεχές της σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση· καλεί το Συμβούλιο να θεσπίσει φιλόδοξους στόχους και φιλόδοξες απαιτήσεις στο πλαίσιο των τρεχουσών διαπραγματεύσεων με το Κοινοβούλιο όσον αφορά την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτηρίων και να υποστηρίξει κατάλληλους μηχανισμούς χρηματοδότησης, οι οποίοι είναι ιδιαίτερος σημαντικοί για εκείνα ιδίως τα κράτη μέλη στα οποία η μείωση του κόστους από τη βελτίωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτηρίων μπορεί να είναι πολύ υψηλή και τα οποία εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από ρωσικές εισαγωγές·
17. καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να προωθήσουν τη Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα (ECT) και καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ που είναι συμβαλλόμενα μέρη στην ECT και στο σχετικό Πρωτόκολλο Μεταφοράς να τηρήσουν τους κανόνες και τις αρχές της·
18. προτείνει την ανάπτυξη μίας κοινής προσέγγισης της ΕΕ όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις κανόνων και τελών μεταφοράς με τους εξωτερικούς εταίρους και καλεί τα κράτη μέλη να προβούν σε διαβουλεύσεις και να ενημερώσουν την Επιτροπή σχετικά με στρατηγικές αποφάσεις και συμφωνίες που αφορούν σχέδια υποδομής στον τομέα της ενέργειας·
19. καλεί την Επιτροπή να αναλάβει άμεση δράση κατά των επιθετικών εξαγορών από μη διαφανείς αλλοδαπές οντότητες στην αγορά ενέργειας της ΕΕ· εκφράζει την έντονη ανησυχία του για την πρόσφατη αγορά από την Surgutneftegaz μετοχών της ουγγρικής εταιρείας ενέργειας MOL καθώς και για την αδυναμία της να δημοσιοποιήσει το ιδιοκτησιακό της καθεστώς και την ταυτότητα των τελικών ιδιοκτητών της, ανταποκρινόμενη στο νόμιμο αίτημα της ουγγρικής ρυθμιστικής αρχής της αγοράς ενέργειας·
20. τονίζει ότι είναι απαραίτητο να αναθεωρηθεί εντός του 2009 η οδηγία 2004/67/EK σχετικά με τα μέτρα διασφάλισης του εφοδιασμού με φυσικό αέριο σύμφωνα με τις προτάσεις που περιέχονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής (COM(2008)769) και να εξοπλισθεί η Κοινότητα με επαρκή μέσα για να αντιμετωπίσει ζητήματα σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού·
21. εξάγει το ρόλο της Αρκτικής στη διαμόρφωση της ενεργειακής πολιτικής της Ευρώπης και σημειώνει τη σημασία μιας δίκαιης διανομής των πηγών υδρογονάνθρακα στην Αρκτική, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, χάριν μιας σύνολης διεθνούς σταθερότητας·

θεωρεί ότι δεν δόθηκε η δέουσα προσοχή στους υδρογονάνθρακες στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με στρατηγικά θέματα που αφορούν την Αρκτική·

22. καλεί την ΕΕ να συνεργασθεί με τις χώρες της Μεσογείου και της Βορείου Αφρικής ιδίως ενόψει του σημαντικού ενεργειακού δυναμικού τους και των μεγάλων δυνατοτήτων ανάπτυξης της Αφρικής· τονίζει ειδικότερα ότι πρέπει να ερευνηθεί και να ενθαρρυνθεί η χρήση ηλιακής και αιολικής ενέργειας· χαιρετίζει την πρόσφατη πρόοδο στο πλαίσιο της βιομηχανικής πρωτοβουλίας DESERTEC σχετικά με την ανάπτυξη του τεράστιου δυναμικού στον τομέα της ηλιακής ενέργειας στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική· υπογραμμίζει τις δυνατότητες για παρόμοια σχέδια στις μεσογειακές περιοχές της ΕΕ·
23. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.